

Szerkesztői iroda:
Nagy-Enyeden a kiadóhivatalban, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

Kiadóhivatal:
CIRNER J. JÓZSEF
papírnagykereskedése, hova az előfizetések és hirdetések bérmentesen küldendők.
Kéziratok nem adataak vissza.

KÖZÉRDEK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAPON.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve
egész évre 4 frt.
félre 2 frt.
negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díja:
□ centiméterenként 3 kr.
Kereskedők és gyárosok külön árkedvezményben részesülnek. Bélyegdíj 30 kr.
Nyitltér sora 20kr.

KOSSUTH LAJOS

ITTHON.

A nemzet nagy halottja lezárt szemekkel fekszik ravatalán s nem hallja *lét* gyászbaborult ország keserves zokogását.

A nemes szív, mely nemzetét mindennél jobban szerette s mely a hontalanságnak jég hideg terhét súlyos szenvedések közt hordozá: mint egy kihűlt tüzhányó, örökre megese desült.

Halandó részeit az idegen földről haza hozta a nemzet kegyelete, hogy az édes anyaföldben pihenjenek csontjai, melyből lábának egy dobbanásától vitéz hadseregek teremték s melytől — Törökország határán — leborulva sirva vett búcsút, mikor kezébe vette a vándorbotot, hogy sohase lássa többé elve hazája napfényes síkságait.

De most haza jött. Virágokkal borították be útját amerre hozták.

Harangzúgás, hódoló testületek fogadták s gyászoló magyarok százezrei vették a gyászszekeret körül. A nemzeti gyásznak leírhatatlan jelenetei játszódtak le körülötte, a ki holtan is nagyobb hatalom az élőkénél.

Lehet-e szomorubb viszontlátást képzelni az ország és legnagyobb fia közt? A nép között, melyet ő tett szabaddá s közte, a kinek csak a magyarok szívében, de nem törvénykönyvében volt immár polgárjoga.

A miért negyvenkilenc óta nemzedékek epedtek, ime beteljesült: Kossuth Lajos itthon van. Mint az ő palatinusa Helfy oly szépen mondá: „ha ő nem jött vissza a hazába, elment érte a haza!”

A nemzeti muzeum oszlopcsarnokában van felállítva ravatala, honnét ő gyakran tartott lángoló beszédeket a néphez azokban a halhatatlan máreziusi napokban, mikor az éghajlat tavaszi pompájával összetalálkozott a népek és országok tavasza: a szabadság.

Koporsójához sirva járul a nép. Városok, vármegyék, testületek nevében, gyászfátyolos lobogók árnyékában, küldöttségek teszik le koszorújokat a halott lábaihoz, a ki feltámasztója volt zsidbadt álomba merült nemzetének és a kinek emléke megőrzi attól a magyart, hogy valaha lemondjon arról, hogy sorsáról, a gondviselő Istenen kívül, csak ő maga rendelkezék. . .

Nagy a mi veszteségünk Kossuth Lajos halálával, de abban a felemelő, lélekrázó módban, ahogy a n őt egy ország temeti: nagy a mi vigasztalásunk.

Ellenségei még most is félreértik a magyart, mikor nagy fiáért talpig gyászbába öltözve sír és kesereg.

Még szomorúságunkban, bánatunkban is forradalmi tendenciákat keresnek; a nemzetet le-sújtó megpróbáltatásnak napjában sem tudnak nemesek és lovagiasak lenni irántunk; gyöngédte-len kezekkel érintik szívünk vérvősebét s beakarnak feketíteni a trón előtt, hogy a magyarok dinasz-tikus hűsége, alkotmányos érzülete csak futó homok. Az Istenért, ne építsen rá, ne bizza rá magát és koronáját a magyar király.

De mi ne botránkozzunk azon meg, hogy még a halált is, a gyászt is koronatanúnak hívják fel ellenünk külső és belső ellenségeink; ne vegyük zokon tőlük, hogy dinasz-tikus hűségeit emlegetnek azok, a kik szívesen széttördelnék Szent István birodalmát hogy tót, szerb és oláh ha-záscskákat alkossanak romjai felett.

Fenséges gyászában a magyar nemzet oly nagy, oly hálásnak, oly nemzeti érzéstől átha-tottnak, oly *egynek* mutatta magát, hogy a művelt világ részvéte méltán irányult feléje.

Oly nagy, oly mutatta magát ez a nemzet, mikor *Kossuth Lajost* temette, hogy a nagy halott, ha kikelne sirjából s végig nézhetné népé-nek mélyeséges gyászt s a gyászbán is nyilvánuló nemzeti öntudatát, ujjal elmoundaná híres szavait s méltán mondaná el: „*én a nemzet nagysága előtt leborulok. . .*”

Te pedig magyarom, tedd el őt, a ki szí-vedben örökre él s eszméiben feltámadott.

A gyász, melyet nagy fiadért hordasz, nem sértheti a koronás királyt.

Mert belátja ő is, hogy csak oly nemzetre bízhatja istenigazában sorsát, mely oly nagyon tud szeretni, mint te nemzetem; s a hűsége nem csak az élőkkel szemben érzi, hanem a halottak iránt is megtartja.

A magyar nemzet hűsége és szeretete túl-éli a halált s szilárd talaja az alkotmányos trón-nak az idők végtelenéig. . .

A nemzet nagy halottja pedig pihenjen esen-desen a szabad haza hantjaiban.

W. Gy.

A hazatért.

1849. évi augusztus 17-ike és 1894. évi márezius 30-a közt közel 45 év pergett le az idők gyorsan forgó kerekén. A levért, vérbe fojtott Magyarország és egy fejlődő, folyton erő-sődő Magyarország áll szemünk előtt a nagy idő e határpontjain. Egy hatalmas, lánglelkű férfi, vi-hardult kebellet, mint menekülő lépte át akkor, a világsi katasztrófa után négy nappal, a haza határát, kit nagyon sokan, mert félreismerték, gyászuk és fájdalomuk okozójának tekintettek, — most egy csöndes, néma halott érkezik vissza s a haza határától az ország szívéig egy nemzet kicsinye, nagya gyászbába borulva képez fájdalom-telt sorfalat, halálával, kegyelettel tekintve a ko-porsóra, melyben — úgy tudja most mindenki — nemzetünk szabadságának, dicsőségének leg-nagyobb bajnoka, vezére nyugszik.

Magyarország az Adriától a Kárpátokig egy nagy gyászoló hajlékká változott s az igaz honfi bánat könnye egyaránt csillámlik a legelső mág-nás család tagjának szemében, éppen úgy, mint az egyszerű pór rezgő szempilláin, a kik tudják a történelem hamisítatlan tényeit s levonják az igazságot, melyet e tények meg nem változtatható logikája napfényként derít ki.

Fájdalmas végzete a sorsnak, hogy a kit a honfi kegyelet ez elementaris erővel feltámadó érzete illet, csak koporsóban fogadhatja az orszá-g milliónak szivedobbanását. Negyvenöt évig távol lenni e hazától, fájo és vágyó szívvel esün-geni annak jó és balsorsán, önmagára nézve ki-moundani és álhatatosan megtartani a száműze-tés keserves helyzetét és így lemondani saját nagy eszméi megvalósítása és életbe hívása nagy munkáiról, bizonyára a legkeserűbb sors. Ámde a sorsot annyi méltósággal, oly nemesen viselni s e közben minden hatalom birtoka nélkül kivívni

két világrész legelső nemzetének tiszteletét és esodálatát csak oly lángelmével, nagy lélekkel s fenséges eszmékért dobogó szívvel bíró férfinak lehetséges, *minő Kossuth Lajos volt*, kit e tekintetben nem mult felül e század egyetlen nagy embere, egyetlen szabadsághőse sem.

Kossuth nemcsak a magyar szabadságharéz alatt, hanem a száműzetésben is egyaránt kimu-tatta rendkívüli egyéniségének fölnyét, mely nem változott a muló idővel s melyet nem ki-sebbitettek az agg kor szokásos gyöngeségei. Az olasz királynak és miniszterelnökének, Turinnak, Milánónak, Veronának és Velenczének, Udínének s általában Olaszország népeinek óriási részvéte, az angol, amerikai, francia, német, olasz, orosz stb. lapoknak nyilatkozatai mind azt bizonyítják, s legjobban bizonyítja a magyar nemzet általános gyásza, minőhöz fogható komoly és mély gyászt századok óta nem öltöttünk

April hó elsején, a nemzet milliónak áidása által kísérve, a szeretet haza földjében talál esön-des pihenést a nagy halott. Ohajtjuk, hogy em-lékét, szellemét ép oly kegyelettel őrizze meg mindenki, mint a mily igaz, általános részvételt párt különbség nélkül adta meg a nemzet a méltó végtisztességet. Ohajtjuk, hogy e gyászt, mely-ben mindenki osztozott, ne bántsa, ne sértse a pártszenvédély vadul fellobbanó tüze parlamen-tünkben, sőt inkább: engesztelődjenek ki sirja felett mindazok, kiknél a hazaszeretet valódi ne-mes érzemény, nem pedig önző czélok himes takarója.

Gyászünnepély.

A mely napon Turin megadta nagy hazánk-fiának a végtisztességet, azon nap városunk gyászbába borult hölgyei és fiai, testületek, gyász-lobogók alatt az ev. ref. templomba siettek le-róni hazafias kegyeletüket.

A nagy teplom szük volt a nagy közönség-nek. Sokan nem is fértek be, zsufolva lett min-den hely. A dalkör Schumann dallamára a kö-vetkező gyászdalt énekelte:

Vegyes kar. Tul a csillagokon
A mennyei hon
Fogadja bé
Nagy szellemedet.

Soprán solo. Apánk, isten veled!

Kar. Gyászbán hagyod
Árvult honod.
Ránk sötét felhő borul:
Gondban szívünk elszorul.
Isten veled!

Soprán solo.

Bassus solo. Kossuth, dicső apánk!
Kar. Sirodba sirva ejtjük itt
A kegyeletnek könnyeit.
Vezérfény nemzeted egén:
Elhamvadott e tünemény. . .
Helyén sötétség támadta.
Zokogj, zokogj magyar haza!

Alt solo. Egedből nézz reánk!
Soprán solo. Lelkessel reánk.

V. F.

Most Nagy Károly ifju lelkészünk lépett a szószékre és szívet, lelkét megindító imát mondott.

Az ima elhangzása után ismét a dalkör adott elő egy gyászdalt, melynek bevégeztével köny-nyes szemekkel s meghatóttan oszlott el a közönség.

A nagy halott!

*Elköltözött; a végzet teljesült. —
Ember valál, de félisten levél;
S ha volna hit, mint volt a régiekben,
Oltárodan lobogna áldozat:
De változott az ítélet, s a korról
Félistenek oltáraikkal együtt,
Mesék honába száműzettek. —
De még mi nállunk, e magyar hazában
Külön Isten van: a magyaroké.
Annak valál te egyszülött magzatja;
Megtévesült képüdsé ide lenni.
Magyar félisten! annyi oltárod van
A hány magyar keblében szív dobog;
És annyi lessz, a míg Isten végzetéből
E nemzet él, és élni fog pedig;
Oly nemzet, melynek drága gyermeke,
Ihlett vezére, mártyrja valál,
Nem vesztet el; örökre élni fog!*

Br. Kemény Endre.

LEVELEZÉS.

M.-Ujvár, 1894. márcz. 29.

A M.-Ujvár nagyközségben nagy port felvert és a békés egyetértést megzavart „Liget- és Zene-Egyesület” belügye. — szeretem hinni — a végleges megoldásra került: ugyanis e hó 27-én tartott közgyűlésen lett megejtve — a személyeskedés teréig ment eljárás által okozott kellemetlenségek és megtámadtatások miatt lemondani kényszerült tisztí kar állomásainak betöltése.

Mindenek előtt a közgyűlés Szántó Károly rk. lelkes indítványára, a járás országgyűlési képviselője, méltóságos báró Kemény Endre urat, ugy az egyesület, valamint M.-Ujvár nagyközség belügyeinek érdekében tett sikeres buzgó eljárása által szerzett érdemei részbeni méltányolásául a „Liget- és Zene-Egyesület” védnöke és tiszteletbeli elnökéül nagy lelkesedéssel egyhangulag megválasztotta.

Az elnöki állásra, a közben történt értekezletek és tárgyalások folytán kir. bányatanácsos Blaska Ubald ur meggyőződést szerezvén, hogy az eddig történetekben személye ellen mi támadás sem volt irányulva és a mi a békés együtt működést és egyetértést megzavarta, csak téves félrevezetésből eredt, másfelől bölcsen belátta azt, hogy a folytonos egyenetlenség az egyesület végbomlására vezetne, — a mi, közben legyen mondva, többek inyére is lenne, — tehát hajlandónak nyilatkozott az elnöki helynek újbóli elfogadására, mely állásra a közgyűlés egyhangulag, szűnni nem akaró éljenzések közt megválasztotta.

Az alelnöki állásra számtanácsos Lipner János ur választatott meg, szintén egyhangulag, ki tapintatos eljárásával és az ügy iránti buzgalmából a békét helyre állította és az egyenetlenségeket elenyész-tette, miért is köszönet illeti.

A többi tisztikar és választmány nagy részben a régi maradt.

Nem hallgathatom el, hogy a „Liget- és Zene-egyesület” ügyének illeten való elintézése és a felzavart kedélyek lecsillapítása nehéz munkájában dr. Bikfalvi Károly, Szántó Károly, László József uraknak oroszlán részük van, a miért méltó dicséret illeti őket.

A választás vezetésével megbízott Jancsó Lajos ev. ref. lelkész ur is dicséretet érdemelt példászerű, teljes correct eljárásával.

Sajnálattal kell megemlítenem, hogy a míg a kir. bányatanácsos Blaska Ubald ur az egyesület érdekében jónak látta az elnökséget elvállalni, addig a kir. fbánya hivatal kötelékében álló néhány hivatalnok, habár arra a főnökük által írásbelileg is felhívtak és a hangsúlyozott béke helyre állítása érdekében általa szóval is felkértek, minden indokolás nélkül a tisztikar avagy választmányban részt venni előzetesen és határozottan megtagadták.

A mi az annyira sokszor megdicsért sósógyógyfürdönket illeti, teljes megnyugvással irhatom, hogy már is oly berendezéssel van, hogy a gőzben is már fürölhetni; még csak a sós víz hiányzik. Birjuk azonban a tanácsos ur ígérését, hogy ez is csak napok kérdése; hisszük, hogy ugy lesz.

J.

Tövis, 1894. márczius 24.

Folyó hó 23-án d. u. 4 órakor kísértük örök nyugalomra Kocsárdi Balogh Jánost, ki az 1848—49. évi szabadságharcban, akkor még alig 17 éves ifju, mint Kossuth huszár vett részt és hazájáért, nemzetéért vitézül harczolt.

Mint közszeretben tiszteletben levő ember temetésére a vidékről is az előkelő közönségnek igen

szép száma sereglett össze, hogy lefizesse iránta a részvét, az elismerő tisztelet adóját. A szokatlanul díszes gyülekezet minden egyes tagjainak arczaírói leolvasható volt a bánat; mindenki érezte szívében azt az ürességet, mit az ő elvesztése okozott: érezte mindenki, hogy egygyel megapadt a tiszta jellemű embereknek a száma.

Ereztek sokan, hogy megapadt egygyel a nyílt, őszinte, nemes keblű barátoknak a száma, kiknek keblökben a barátság pásztor tüze lobogott, melynek melegénél oly sokan fölmelegedtek.

Megapadt egygyel azoknak a száma, kiknek beszédök, érzelmök és cselekvésök összhangzó harmóniát képeztek.

A gyászoló özvegy, a minden női erényekkel bíró élettársa, ki keblének legsötétebb fájalmát zokogta el a gyászravatalra helyezett legjobb férj nemes porai mellett, — ha ily csapásnál vigasztalásról lehet szó, — találhatott abban némi enyhületet, hogy könnyei közé az oly nagyszámu tisztesség tevők részvét könnyei vegyülnek.

Szintén a gyászoló élettárs tiszta jellemű, nemes keblű barátja is, — a ki messziről jött ide, hogy határt, lankadást nem ismerő önfeláldozással ossza meg a most már özvegygyel az éjet és napot igénybe vevő ápolást, pondoást, hogy az idvezültnek több óra terjedő betegsége alatt némi enyhületet szerezzenek — megnyugvást nyújthatott az, hogy egy olyan egyénért fáradozott, ki köztisztületben állt, kinek élete fáklája nemes tettek végbevitelét között lobogott el.

A háznál elvezgett rövid szertartás után megindult a gyászmenet a temető felé; lelkünkben támadt borongó gondolatok, szívünkbe kelt fájó érzetek között kísértük ki a legtisztább részvét szent érzése mellett Balogh János földi részét a temetőbe, a sötét világ lakói közé, átadva porhüvelyét az enyészett néma csendjének, hol különbség nélkül mindenki egyformán elenyészik, de azért az ő emléke szívünkben, lelkünkben élni fog.*)

P. I.

VEGYES HIREK.

— **Kossuth Lajos** temetésén városunk is szép számmal lesz képviselve. Török Dániel vezetése alatt ott lesznek: Erős István, Sáska Sándor, Gergelyi István, Jakab Károly, Mátvás Lajos, Király Béla, Kiss Károly, Baczó Lajos, Balla István, a küldöttség az enyedi földből is vitt magával Kossuth sírjához. A legtöbb házon fekete vagy gyászszal borított nemzeti zászló leng. Igen szép a város ház gyász díszítése.

— **A n.-enyedi izraelita** hitközség vasárnap délelőtt 11 órakor Kossuth Lajosért gyász isteni tisztelet tart.

— **Gyula-Fehérvár** város küldöttséggel lesz képviselve Novák Ferenc polgármester vezetése alatt a temetésen

— **Az erdélyi ev. ref. egyházkerület** márczius 29-én kezdette meg már kétszer elhalasztott közgyűlését báró Bánffy Dezső elnöklete alatt. Gróf Bethlen Gábor, tekintettel a közgyászra s arra, hogy nagyon sokan Kossuth temetése miatt távol vannak, a gyűlés elhalasztását kívánta s óvást tett a határozatok, különösen a börzei manipulációk jóváhagyása ellen s a gyűlésből el is távozott. E gyűlés lesz hivatva véglegesen dönteni a kolozsvári teológia ügyében is, mely valószínűleg 1895-ben fogja megkezdni működését, előre láthatólag az enyedi hátrányára s majdan — ha erős elhatározás fenn nem tartja — elenyésztesítésére is. A nagy-enyedi egyházmege főgondnokává Zeyk Dániel főispán választatott. Gróf Bethlen Géza a Bethlen-főiskola főgondnoka, ki szintén a kolozsvári teológia hó pártolója, lemondott állásáról.

— **Az egyházpolitikai** reformjavaslatok ellen Gyulafehérvárt Iván Miklós gör. keleti esperest és társai nagy román népgyűlést akartak tartani, Nevák Ferenc polgármester azonban, kellő formalitások hiánya miatt, nem engedte meg, az a hír, hogy nemcsak gyula-fehérvári románokat, hanem több megyéből valókat hívnak össze. A „Tribuna” örömmel üdvözli az eszmét, mi pedig azt véljük, hogy pro et contra már elég gyűlés volt s a nemzetiségi szempontból tartandó gyűlések csakugyan feleslegesek.

— **Erdőöri szakiskolai növendékek alkalmazása az erdősitéséknél.** Mint értesülünk a földmívelési minister Bethlen András grófnak az a jó gondolata támadt, hogy a tavaszi időben mindenfelé folyamatba kerülő erdősitések vezetésére ama birtokosoknak, kik eziránt hozzá fordulnak, a görgényi erdőöri szakiskolából készséggel bocsát rendelkezésükre egy-egy szakképzett II. éves erdőöri szakiskolai növendék.

*) Minf értesülünk, a közbeszűlésben élt hazafi, hazafias gondolkodásának megfelelőleg, kisebb helyi érdekű hagyományokon kívül Tövisen szép fekvőségeket hagyományozott végrendeletileg az **EMKE**-nek. Szerk.

vedéket. E hír vételének a birtokosok annál inkább fognak örülni, mert ezáltal most, a mikor mindenféle érezhető az avatott munkáskéz hiánya, minden díj nélkül juthatnak egy-egy nemesak fejelemzett, de gyakorlatilag szakképzett munkavezetőhöz. Ez pedig közgazdasági szempontból azért megbecsülhetetlen, mert az erdei fák ültetésének szakképzett egyén által való vezetése biztosítja a költséges munka sikerét, a mi különösen a mezőségen, az ákáczültetvények szakavatatlan vezetésé által a m. évben felmerült eredménytelen munkában leli bőven indoklását.

— **Köszönetnyilvánítás.** Fogadjak köszönetemet mind azok, kik felejtethetetlen férjem temetésén részt vettek. Fogadjak köszönetemet a gyászszertartásnál működő dalkör minden egyes tagja, különösen Váró Ferencz, Fogarasi Albert és Fogarasi Bela tanár urak, kik szívesek voltak egész készséggel fáradozni azon, hogy azt e gyász alkalomra többféle dalköröknek a szünidőn Enyedről még el nem távozott tagjaiból egybealkossák. — Tövis, 1894. márczius 24. Özvegy Balogh Jánosné.

— **Gazdák és gazdasszonyok figyelmébe.** *Gazdasági vetemény és virág magvak, — kizárólagosan valódi erfurti — kaphatók Círner J. József kereskedésében Nagy-Enyeden, ki a magvak jóságáért és valódiságáért kezességet vállal. Postai megrendeléseket legpontosabban eszközöl.*

C S A R N O K.

A drótos élete.

Sajátságos az a vetélkedési vágy a különböző vidékek lakói között, még az egyszerű közmondásra nevez is.

Az alföldön például azt mondják: „a hány ház, annyi szokás.” Itt a felvidéken. — isten ments! — hogy ilyet mondjon valaki... Talán bizony, hogy majmolónak deklarálják oda lenni! Jobban esik a lelkének, ha valamit változtathat rajta; ha többet nem, csak annyit, mint az orgonán, melyhez minden évben kétszer fog meg egy-egy kőbor reparateur, ki mindenhez ért, még tán a csizmafejeléshez is, csak épen az orgonához nem s így olyan renoválást visz végbe rajta, hogy tőkéletesen elreked, mint a csiszonzkó gyermek. Mert hát mi lenne a világból, ha annyit tartana, mint a más vidéken használatos remek mesteri mű!?

Bocsánat! — most veszem észre, mennyire eljárt a szám. Annyira már mégsem vehetjük ki formájából azt a közmondást: csak csavarunk rajta egy kicsit s azt mondjuk: „a hány falu, annyi szokás.” És ez jobban megfelel a közmondásnak, mint amaz, mely — elég tapintatlan módon — tővel-hegygyel állítja szembe a szomszédokat. Mi legalább a falukkal tesszük meg azt, melyek a keilő distantiában levén egymástól, a vetélkedő szomszédok agyarkodása nem hallszik át a kerten s így kevesebb a veszekedés, kevesebb a törvény előtti becsület — renoválás.

A hány falu, annyi szokás! S nagy igazunk van benne: mert nem csak a divat, de még a nyelvjárás is különböző sajátságokat mutat fel az egyes falvak szerint. „Czecekhón” például rengeteg hosszú kötöt hordanak az asszonyok, melyet is nem a derekukon át kötnek össze, hanem közvetlen a hónaljuk alatt. Külömben ez elég szép izlésről tesz tanúságot, tekintve hogy a legújabb párisi divat is ilyenforma sajátságot tüntet fel az „empire”-ral. Csakhogy nem tudom, a czecekhói menyecskek tanultak-e el valamit a modern divat legújabb vívmányaiból? avagy a párisi delnök irigyelték el a czecekhóiak különös viseletét? Annyi tény, hogy a szomszéd falvak asszonyainál méltányló elismeréssel nem találkozik; annyira nem, hogy nincs az a kétségbeesett asszonyi szív, melyet megdobogtatna az utánzási viszkoteg.

A „styvnikiak” rendesen öltözködnek: de itt meg a nyelvökben van olyan elütő különösség, hogy ha egy házasanaló szerelmi vallomást akar tenni valamely „obrazói” hajadónnak: ez minden szívdobogás daczára sem tudja megérteni; s azt hívén, hogy tán eltikkadt a farsztó uttól: egy pohár friss vízzel kedveskedik szomja csillapítása végett.

Pedig hát a legénynek más valami állaná el a szomját: egy pár édes suttogó szavacska, egy kevés boldogító mézharmat: önként adva, félig rabolva a piros ajkáról; nó meg a pap áldása s a szent házasság. . . .

És tudja ten! hogy, hogy nem: nagy késsőre mégis megértik egymást . . . a mikor a kölcsönös relem nemzetközi nyelvén kezdenek beszélni.

Azonban olyan furcsa szokás még sincs sehol, mint „Oblatkán.”

E falut kivétel nélkül drótosok lakják, még pedig nem azok a világszerte ismeretes szegény „ingyen-munkás” emberek: hanem „aristokrata-drótosok,” (a mint nevezni szokták magukat). Ezek nemesi armalissal bírnak s nem járnak szerte a világba, áncsorogni a házajtók előtt, beesett arczaikkal felkeltve a jószívű gazdasszonyok részvétét; hanem a finomabb fémipart űzik. Nincs olyan nagy város a föld kerekén, a hol egyik vagy másik ne bírna egy tekintélyes műhelylyel, melyben husz-harmincz honfínak ad állandó foglalkozást s állandó kenyeret. A gazda itt él, fi-
vetközve falusias egyszerűségéből, s csak néha napjain látogat haza, megnézni a gazdaságot, melynek vezetője az asszony; számbavenni a szaporodást az apró marhák meg a családtagok közül, a kiket a kalendárjom egyazon lapjára iktat fel a gondos asszony, pontosan vigyázva a dátumra, nehogy gyanu férjen a szaporodás fölösleges volta-
hoz.

Ilyenkor persze nem a nagyvilági élet által többé-kevésbé elesapatott „gazda,” a kikent, kivetkőzött gavallér állít be: hanem az egyszerű, munkás, takaros „családfő,” a ki egészen olyan mint az otthon munkálkodó honfitársak: csak éppen a lábain felelt ropogós csizmák, meg a frissiben irtott szakáll nyomai árulnak el valamit abból, a mi volt s a mi lehámlott róla, mint régi hajról az új vakolat. Mert hát a gondos családfőnek jó példát kell mutatnia a serdülő gyereknépség előtt!

Minden ilyen látogatást egy-egy kerepelő gölya követ, mely hűségesen megérkezik, mint a parancsolat s ott kerepel a házon mindaddig, míg a halvány, beteges asszony ablakot nem tár neki. S csodák csodája: mikor ez a különös madár visszaröppen, úgy elviszi magával az asszony halvány színét, hogy még a nyoma sem marad meg... ezt is előli a helyébe nyílt pirosság: az anyai öröm boldogító kifejezése.

A jó asszony aztán felüti a kalendárjom lapját s sietős kezekkel ír rá valamit, hogy: datum ekkor s ekkor... de hát tudom is én, hogy mit ír? tán a gölyakelepelést jegyzi meg magának... tán a boldogságának, hűséges voltának akar élő, beszédes emléket állítani...

Hanem hát nem erről a szokásról akartam beszélni, a miben semmi különös sincs, lévén az említett gölya-járás olyan epidemia, mely még a királyi familiákra is átragad, bárhogy védekezzenek ellene.

A különösség itt a háztűzalapításban rejlik. Mikorra a fiu akkorára nő, hogy van, a mit leborotváljon az álla alól, akkorra már kitanult „legény” lett belőle; ért a sodronyipar minden neméhez; csak azt nem tudja még, hogy miféle égő, szívdobogató húzalak azok, melyek párosával indulnak ki a lányszemekből s egyenesen a reszkető férfi szívébe hatva, úgy rá bogozódnak, hogy faj is, boldog is belé s aztán huzzák, huzzák ellenállhatlan erővel, hogy nem tud elmenekülni, megszabadulni többé.

(Folyt. köv.)

K Ö Z G A Z D A S Á G.

(Vége.)

A mi a munkáskéz hiányát s drágaságát illeti, e tekintetben nagy köszönettel tartoznak gazdáink Timár János urnak, a marosvásárhelyi czukorgyár-részvénytársaság igazgatójának, a kinek kezdeményezése és közvetítése folytán néhány nagyobb répatermelő birtokosunk részére már a múlt évi nyári munkaidényre, mintegy 300 nyitra-megyei tótmunkás lett betelepítve. Jóllehet ezen munkások közül M.-Vásárhely közvetlen közelében alig 50 egyén volt működésben, mégis — dacára a rendkívüli esőzések folytán összetorlódott mezei munkáknak, — a helybeli napszámárokra, sőt a napszámoshiányra is, a mennyiben a város határán lévő czukorrépa-földek legnagyobb részét is ezek munkálták meg, — igen érezhető befolyást gyakoroltak.

Ez évben már mintegy 2000 tót munkás lesz a nagyobb répatermelők, sőt egyes nagyobb községek répatermelő gazdái részére is telepítve, s így biztosan várható, hogy azokon a vidékeken úgy a napszám ára, mint a munkáshiány tetemesen alább lesz szállítva.

A Marosvásárhelyt ez év szeptember havában üzembe lépő czukorgyár, mely mintegy 600000 m.-mázsa czukorrépa feldolgozására sz. beren-

dezve, mindenek felett hivatva lesz a földművelési és állattenyésztési érdekeinket emelni, a midőn alkalmat nyújt gazdáinknak — a már egy évtized óta tartó alacsony gabonákkal szemben — egy oly növény termelését venni fel gazdálkodásukba, a melynek előállításához megfelelő előleggel, s a termény átadása után még a termelési évben — tehát a legrövidebb határidő mellett — az áru készpénz értékével szolgál.

Ki merné azt tagadni, hogy gazdáinkra nézve már magában ez ne lenne a legnagyobb jótétemény!

A vállalat azonban még egy más igen fontos — hazánkban még ismeretlen elv megvalósítását is czélul tűzte ki, a midőn alkalmat nyújt még a legkisebb telkes gazdának is, hogy minden tőkebefektetés nélkül, csupán szorgalom és munkálkodással kifejtett termelés által — legyen az bár félhold területű — egy jövedelmező vállalatnak részvényese lehet.

S ha megemlítjük még, hogy a vállalat a gyár berendezése körüli tervezetében figyelmét arra is kiterjesztette, hogy a répa-szeletet a gyártelepen e czélra berendezett szárítókön úgy szőlván „megaszálja” mi által ezen becses takarmány, éppen mint a dara, gazdáinknak zsakokban lesz szétküldhető.

A szárított szelet a gazdára nézve háromszoros előnnyel bír.

1. Víztartalmának elpárologtatása által vesztvén fölösleges súlyából, fuvarköltsége alább száll.

2. Víztartalmának elpárologtatása után táptértékben és táparányban ugyiszólván gyarapodva, a feltakarmányzásra sokkal alkalmasabb és előnyösebb.

3. Eltartása légszáraz állapotban, mint a szálas takarmányé, semmi nehézségbe nem ütközik.

Tehát midőn látjuk, hogy ezen vállalat hazánk tespedő mezőgazdasága érdekeinek előmozdítását tűzte ki hazafias czéljául: a legőszintébb örömmel kell azt üdvözlönnünk

Még csak egy pár szót kívánok tisztelt gazda társaim figyelmébe ajánlani. Ugyanis értesülésem szerint a termelési szerződések márczius hó 1-én tul többé el nem fogadtatnak, miért is mindazok, kik e vállalat kötelekébe magukat felvételni akarják: siessenek szándékuk bejelentését szerződés által mielőbb érvényesíteni.*)

x. y.

*) Tárgyalmas miatt késett. Elmékedjenek gazdáink az itt kifejtett téma felett s azután es lekedj-nek. Szerk.

— **Előfizetési felhívás.** Lapunk ápril hó 1-ével ismét új évnegyedet kezd, ez alkalommal tisztelettel ajánljuk olvasóink és barátaink szives támogatásába. Előfizetési ár 3 hóra 1 frt. Az előfizetések és hátralékok Cirner J. József kiadótulajdonoshoz Nagy-Enyedre küldendők.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó: CIRNER J. JÓZSEF.

Nyersselyem bastruhákra

alkalmas kelméket öltönyöknél 9 frt 50 krért és jobb fajtájukat is — valamint fekete, fehér és színes selyemkelméket méterenként 45 krtól 11 frt 65 krig — sima, kockázott, esikozott, mintázott és damaszolt stb minőségben (mintegy 240 fajtában és 2000 különböző szín s árnyalatban) szállít; postabér és vámmentesen a privát-megrendelők lakására HENNEBERG G. (es. kir. udvari szállító) selyemgyára ZÜRCHBEN. Minták pótafordulóval küldetnek. Svájczba emizett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó 3

Sz 118-894 tkvi.

Arverési hirdetmény.

Az abrudbányai kir. jbiróság mint tkvi. hatóság által közhírré tétetik, hogy Csorod János és neje Székely Máli végrehajtatónak Csucs Róza, férj. Dregán János Pirelné és Szentkirályi Emmánuel gyám által képviselt kiskoru Csucs Elizaneta végrehajtatást szenvedők elleni 25 frt 5 kr, és járul. behajtása végett az abrudbányai kir. jbiróság területéhez tartozó Verespatak község 251. számú tkjvben foglalt következő ingatlanok az 1881. évi t.-cz. 156. §-a c. d. pontja értelmében egészben, 1. s. 506. hrsz. faház bé. és ká. 400 frt bp 40 frt

öz tartozékai, Verespatak községben a község házána! megtartandó nyilvános árverésen 1994. évi május hó 18-án d. e. 10 órakor a kiküldési ár 10 %-ának bírói kiküldött kezéhez leendő előleges letétele mellett elfognak adatni.

Vevő tartozik a vételárat az árverés napjától 15 nap és ugyanazon naptól számítandó 6 %-os kamatokkal együtt a gyfehérvári kir. adó, mint bírói letéti pénztárnál a 39425. számú I. miniszteri rendelet értelmében lefizetni.

E hirdetménnyel kibocsátott árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen hatóság és Verespatak községben az előjárásigál tekintetbe-
hetők meg.

A kir. jbiróság tkvi. hivatala.

Abrudbányán, 1894. február 19-én.

WERESS. kir. albiró.

Markovits Lajos

órás és ékszerész

Nagy-Enyeden, vár 19. (buzapiac.)

Ajánlja a n. é. közönségnek dús raktárát: mindennemű jól szabályozott schweiczi **arany, ezüst és nickel** férfi és női **zsebórákból**, bécsi inga és schwarzwaldi fali órákból. Amerikai ébresztő órák, első minőségű óra darabonként — jól szabályozva — **3 forinttól** kezdve.

Nagy raktár a m. kir. fémjelző hivatal által kitélesített mindennemű arany, ezüst és drágakő

é k s z e r e k ből,

ugymint: **láncok, karékek, gyűrűk, függők, melltűk** stb. Továbbá mindennemű valódi **tajték és borostyán árukból**.

Dús választék szemüveg és csipetőkben, concav, convex és periszkop üvegekkel. A szemüvegviselők részére szemmérő (optometer) áll rendelkezésre.

Mindenféle **óra és ékszer** valamint szemüvegjavításokat jutányos árban elvállal és gyorsan eszközöl.

Tőle vásárolt, avagy nála javított órákért kezességet vállal.

Vidéki megrendeléseket pontosan és lelkiismeretesen eszközöl.

A mélyen tisztelt közönség szives tudomására hozom ezenel, hogy az általam építettet

Metropole szállodát

Budapest, Kerepesi-út 58. sz.

saját kezelésembe vettem át.

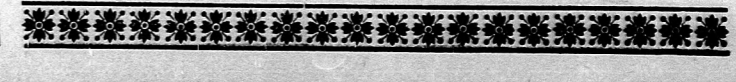
Ezen I-ső rangú szálloda, a legújabb kor igényeinek megfelelő kényelemmel van be rendezve, és gyönyörű fekvése által Budapest legélénkebb helyén tűnik ki, azonkívül **központi fűtéssel, felvonó-gép (Lift), villamos világítás és fürdőekkel** el van látva és **kitűnő étteremmel és kávéházzal** bír.

Kiszolgálás és világítás nem számíttatik fel.

Támaszkodva hosszú éveken át szerzett tapasztalataimra, főtörekvésem lesz minden tekintetben az utazó közönség meglegedését kiérdemelni és kérem az eddig irántam tanusított bizalmat ezen új vállalatomra átruházni.

Kitűnő tisztelettel
Petanovits József
szálloda-tulajdonos.

3-3

Lóheremag
5, 10, 25, 50 kilós zsákokban.
Komócsinfűmag
40 kilós zsákokban, — mindkettő államilag ólomzárólva.
Réпамag
5, 10, 25, 50 kilós zsákokban.
Vetőburgonya
bárminő mennyiségű, kapható **GROF TELEKI ARVED** drassói uradalmában u. p. **Koncza**.

LE GRIFFON
Valódi Francia papír

Ugyeljenek a jegyre.
Mindenki mindent utánastól.
A legjobb
szivarka papír
az egészségnek leghasznosabbja.
(24-52.)

94. szám, — 1894. bvrh.

Árverési hirdetés.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy az abrudbányai kir. járásbírósg 617.—1894. sz. végzése által Egri Barna Manó javára Abrudbányai ifj. Göbbl Mihály ellen 459 frt tőke, ennek 1891. év szeptember hó 12. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 104 frt 75 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróságilag 891. 19/11. és felül foglalt és 845 frtra becsült, az 1891. évi 478. és az 1892. évi 81 bvrh sz. foglalási jegyzőkönyvben felvett összes üzletbeli berendezése, u. m. butorok, 1 billiárd felszerelve, 1 kocsi, üveg és porcellán edények, ágy és fehérnemű, butélias borok és likörökből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.
Mely árverésnek az abrudbányai kir. járásbíró-

sági idézett sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínén, vagyis alperes lakásán Abrudbányán leendő eszközésére 1894-ik év április hó 17-ik napjának délelőtt 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107 §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő. Végül felhívatom mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alólirott kiküldöttnek vagy írásban beadni avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdeteménynék a bíróság tablányi kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Abrudbányán. 1894-ik évi márczius hó 29. napján.

Szabó Lajos,
kir. bírósági végrehajtó.

Máriaczei Gyomercseppek

Magyszerűen hatnak gyomor bajoknál, nékiúzóhat. Isten és általánosan ismeretes hazai és nepszer.

A gyomorbetegségek tünetei: étvágytalanság, gyomorgöngy, hányás, fejfájás, felfúvtság, savanyú felhűgés, hasmenés, gyomorfájdalom, fejesleges máskiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgöngy, s. i. k. l. s.

Hatástos gyógyszernek bizonyult fej ajánsát a mennyiben ez a gyomortól származott, gyomortünetek és nékiúzóhat, és fiataloknál gútták, májbajok és hámorrtól is nál.

Említtet bajoknál a **Máriaczei gyomercseppek** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utással együtt 10 kr., nagy üveg á 50 kr.

Magyarországi főraktár:
Török József gyógyszerháza
Budapest, Király utca 12. sz.

A végleges és aláírtat tüzetező tessek megtekinteni! Csak oly cseppeket tessek elfogadni, melyeknek bukolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával: „Brady” és ezen szavakkal: „Valódságot bizonyítom!”

A **Máriaczei gyomercseppek** valódi kaphatók

Kovács József gyógyszerésznél
Nagy-Enyeden.
Schieszl Károly gyógyszerésznél
Balászfalván.
Wolf G. és fia gyógyszerészeknél
6-43 Tordán.

KOSSUTH LAJOS ÉLETRAJZA ÉS HALÁLA
Ára 30 krajczár.
Kapható: **BALDI KÁROLY és CIRNER J. JÓZSEF** papírkereskedőknél
Nagy-Enyeden. 2-2

Összes gazdasági gépek elsőrangu minőségben.

saját **hazai** gyártmány

Kedvező feltételek!
GŐZCSÉPLŐGÉPEK
Legjutányosabb árak!

ELSŐ MAGYAR
GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZVÉNY-TÁRSULAT.
Gyártelep: **KÜLSŐ VÁCI-UT 7.**

6-10

Hirdetés.
Sz. 1652 — 894. /kig.
A Váradi-ház déli szárnyán. Főér. 7 sz. fekvő bolt helyiség és lakás 1894. év Szt-György napjától kezdve kiadó. Szó és írásbeli ajánlatok április hó 10-én délelőtt 10 óráig fogadhatnak el.
A városi tanácsból.
Nagy-Enyeden. 1894. márczius hó 24-én.
Kovács Gyula s. k.
polgármester

Tessék csak mindig 3-10
„ZACHERLIN“-T
kérni, az a legbiztosabb és legjobb rovarpusztító szer, mivel az **minden rovarpusztító szer között a leghatásosabb.**

Nem szükséges dicsérni annak jószágát és hatását; eléggé bizonyítja azt a „Zacherlin“-nek nagy mennyiségbeni használása és óriási kiterjedésű híre és piacza, mely mindenütt ismeretes.

Pecsételt üveget kell csak mindig kérni, melyen a „Zacherlin“ olvasható. **Minden más fajta szer csak értéktelen utánzat.**
Egy üveg ára 15, 30, 50 kr., 1 és 2 frt. A Zacherlin-öntöző 30 kr.

A „Zacherlin“ valódi minőségben kapható:
Nagy-Enyeden: Bisztritsány Lajos, Cirner J. József és Winkler János uraknál.
Abrudbányán: Molnár Árpád urnál.
Balászfalván: Sinberger Salamon gyógyszerész, Schieszl Károly, Klein testvérek és Heiskovitz Leopold uraknál.
Gyulafehérváron: Fröhlich Gyula, Szentgyörgy M. gyógyszerész, Jakabfy Albert és Nagy József uraknál.
Maros-Ujváron: Virág Tamás urnál.